

ГОЛОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

11/10-482

19.03.2021

Прем'єр-міністру України

ШМИГАЛЮ Д.А.

Шановний Денисе Анатолійовичу!

Надсилаємо адресований Вам депутатський запит народного депутата України Скороход А. К., оголошений на засіданні Верховної Ради України 19 березня 2021 року, для розгляду і надання відповіді автору запиту і Голові Верховної Ради України у встановлений чинним законодавством 15-денний термін.

Додаток: депутатський запит на 4 арк. у 1 прим.

З повагою

 Дмитро РАЗУМКОВ

НАРОДНИЙ ДЕПУТАТ УКРАЇНИ
СКОРОХОД АННА КОСТЯНТИНІВНА

Комітет з питань енергетики та житлово-комунальних послуг
01008, Україна, м. Київ-8, вул. Грушевського, 5, т.: (044) 255-29-25;
096-648-29-11 skorokhod@rada.gov.ua

№ 299/21-44

“ 14 ” березня 2021р.

Прем'єр-міністру України
Шмигалю Д.А.

ДЕПУТАТСЬКИЙ ЗАПИТ

*Щодо заборони використання токсичних
речовин з метою охорони та захисту природи*

Шановний Денисе Анатолійовичу!

Щороку екологічна ситуація в країні катастрофічно погіршується. На жаль, аграрії становляться серйозною загрозою не тільки водним та земельним ресурсам, а й для живої природи і людини.

На сьогодні в Україні спостерігається безвідповідальне ставлення до природних ресурсів та відсутність почуття відповідальності за стан довкілля, спричинене, в тому числі і безкарністю.

До того ж, аграрії вносять на поля пестициди з літаків та шлангових обприскувачів без попередження місцевого населення та пасічників, у жарку і вітряну погоду, впритул до житлових будинків, в санітарно-захисній зоні, біля водойм тощо. Таке явище неприпустимо!

Знищення птахів, в тому числі червонокнижних, рідкісних, або які є на межі зникнення, в Біосферному заповіднику «Асканія-Нова», показує, наскільки кричущою та жахливою є дана ситуація, яка набуває загрозливого характеру – отруює все живе навколо. Використовуючи препарати з діючою речовиною бродіфакум, аграрії прирекли птахів та інших тварин (наприклад зайців) на страшні муки – тварини помирають протягом 8 днів. Таке відношення до живої природи, в тому числі з позиції гуманного та цивілізованого ставлення, є неприпустимим. Однак, на жаль, не зважаючи на розголос в ЗМІ, ситуація не змінюється - птахів продовжують знищувати. І таке явище є далеко не локальним – це всеукраїнська біда і, в той же час, ганьба! Адже Україна підписала та ратифікувала ряд міжнародних Угод і Конвенцій,

спрямованих на захист та збереження живої природи, і мала б дотримуватися їх.

Обсяги біологічно активних і найчастіше високотоксичних для людини, тварин, птахів, рослинного світу речовин, що використовуються в Україні сягають масштабів, які можна сміливо назвати хімічною атакою проти всього живого. Пестициди на сьогодні — один із найнебезпечніших факторів забруднення навколишнього середовища в Україні. Вони шкідливі для всіх живих організмів, включаючи корисних комах, тварин і людей.

За даними ЮНЕСКО, пестициди в загальносвітовому обсязі забруднення біосфери землі займають 8-е місце після таких речовин, як нафтопродукти, ПАР (поверхнево-активні речовини), фосфати, мінеральні добрива, важкі метали, окиси азоту, сірки, вуглецю та інші сполуки. Нинішня екологічна ситуація в Україні характеризується як кризова. Територія України відзначається надмірним навантаженням на природне середовище та дуже високим ступенем забруднення.

Проблемою є надмірне та безконтрольне використання пестицидів, в тому числі тих, які заборонені в Європі, що завдає нищівної шкоди довкіллю та здоров'ю людей. Державні органи не здійснюють контролю за внесенням пестицидів, за рівнями забруднення, не відслідковують, які пестициди і в якій кількості вносяться. Відсутні атестовані лабораторії у державних органах, які могли б контролювати вміст пестицидів у воді, ґрунтах, повітрі.

Внаслідок використання пестицидів з порушенням природоохоронних та санітарних норм в Україні не тільки страждають люди, а й масово гинуть бджоли, кролі, домашня птиця, дикі тварини, в тому числі птахи, знищуються посіви, кущі та дерева.

Шкода, яка завдається пестицидами живій природі, не піддається точній оцінці — але цілком точно можна сказати, що вона величезна. Пестициди — речовини, чужі живій природі та недоступні метаболічному розкладу і те, що практично всі вони здатні до біоаккумуляції, тобто накопичуються в живих організмах та, відповідно, вкрай негативно впливають на здоров'я.

На одному із засідань Ради ООН з прав людини, міжнародні експерти закликали до врегулювання поведінки з особливо небезпечними пестицидами. Експертами наголошено, що країнами, які розвиваються, не забезпечується належний контроль за використанням пестицидів. До таких країн відноситься і Україна. Аграрії, користуючись безконтрольністю та безкарністю з боку держави, використовують дешеві, а можливо протерміновані або заборонені пестициди та іншу агрохімію.

Кожен громадянин України, не зважаючи на соціальний статус і статки, може зазнати негативного впливу від пестицидів. Пестициди здатні поширюватися у довкіллі на тисячі кілометрів, вони передаються з молоком матері до дітей, вони виявлені навіть у жирових тканинах пінгвінів. Тому для пестицидів немає жодних бар'єрів і кордонів, і проблема їхнього негативного впливу стосується кожного з нас.

Продукція, вирощена на полях України з неконтрольованим використанням та невідомим вмістом пестицидів та іншої хімії, успішно реалізується в Україні, та поки ще експортується до деяких країн світу. До нашої

країни ввозяться і використовуються вже давно заборонені в Європі та у світі пестициди.

На сьогодні в Україні відсутній контроль за використанням пестицидів, а відтак люди і довкілля отруюються, масово гинуть бджоли, тварини, птахи.

Лобіюючи інтереси аграріїв, влада поставила українське суспільство перед низкою серйозних та загрозливих екологічних випробувань. Управління охороною довкілля потребує негайного вирішення та державного розвитку. Україна має не лише адаптувати своє правове поле до законодавчих норм ЄС, а й упровадити (на основі критичного переосмислення) **ефективні заходи з охорони природи, охорони та захисту довкілля і природних ресурсів.**

А тому, питання стану хімічної безпеки є вкрай актуальним та потребує негайного втручання і вирішення: вдосконалення нормативно-правової бази.

Враховуючи вищезазначене та керуючись статтею 15 Закону України «Про статус народного депутата України», прошу Вас, шановний Денисе Анатолійовичу, опрацювати мій депутатський запит та надати відповідні доручення причетним ЦОВВ щодо:

- вирішення питання неконтрольованого ввезення в Україну відповідних хімічних речовин (пестицидів, гербіцидів, агрохімікатів). Повернути пости екологічного контролю (ПЕК) на митницях;
- заборони застосування, розробку, виробництво, накопичення тощо високотоксичних речовин (пестицидів, гербіцидів, агрохімікатів), що відносяться до I та II класу токсичності. Заборонити та, відповідно, скасувати державну реєстрацію пестицидів, які визначені токсичними та заборонені в Європі (в тому числі пестициди групи бродіфакум);
- розробки національної програми захисту від небезпечних хімічних речовин, що використовуються в господарській діяльності (до яких відносяться пестициди, гербіциди, агрохімікати тощо);
- розробки процедури вилучення та утилізації фальсифікованих токсичних речовин;
- розробки порядку та методики поводження та внесення (спосіб) з хімічно небезпечними речовинами (пестицидами, гербіцидами, агрохімікатами) для всіх без винятку користувачів. Негайно внести зміни до Державних санітарних правил застосування пестицидів, зокрема відкритого застосування отруєних принад.
- розробки та затвердження процедури імпорту до України токсичних хімічних речовин (обов'язковість – дозвільні документи);
- забезпечити постійний моніторинг та контроль за використанням пестицидів, гербіцидів та агрохімікатів.

Крім зазначеного, з метою забезпечення належного контролю за використанням пестицидів, необхідно акредитувати лабораторії на право проведення вимірювань пестицидів (діючих речовин), що входять до переліку (після заборони токсичних) дозволених в Україні.

Разом з тим, необхідно повернути (утворити) Державною санітарно-епідеміологічну службу (СЕС) з метою повноцінного та належного контролю за дотриманням санітарного законодавства, в тому числі – контролю за

використанням пестицидів, гербіцидів, агрохімікатів тощо. Оскільки контроль за жодним з пестицидів у воді, повітрі, ґрунтах, які саме пестициди використовують аграрії та в якій кількості, чи законно вони ввезені в Україну та чи не використовуються заборонені до використання в Україні або протерміновані, жодним державним органом на сьогодні не здійснюється.

Про результати розгляду звернення та прийняті рішення прошу інформувати мене.

З повагою
Народний депутат України

A handwritten signature in blue ink, consisting of several loops and a long horizontal stroke at the end, identifying the person as Anna Skorokhod.

Анна Скороход